

Pracovní list

Karel Hynek Mácha: Máj

[In Karel Hynek Mácha: Máj, ÚČL/Akropolis 2019, s. 86–88]

I v smutném zraku mém dvě vřelé slzy stály,
co jiskry v jezeru po mé si tváři hrály;
neb můj též krásný věk, dětinství mého věk,
daleko odnesl divoký času vztek.
Dalekoť jeho sen, umrlý jako stín,
obraz co bílých měst u vody stopen klín,
takť jako zemřelých myšlenka poslední,
tak jako jméno jich, pradávných bojů hluk,
dávná severní zář, vyhaslé světlo s ní,
zbortěné harfy tón, ztrhané strůny zvuk,
zašlého věku děj, umřelé hvězdy svit,
zašlé bludice pouť, mrtvé milenky cit,
zapomenutý hrob, věčnosti skleslý byt,
vyhasla ohně kouř, slitého zvonu hlas,
mrtvé labutě zpěv, ztracený lidstva ráj,
to dětinský můj věk.

Nynější ale čas
jinošství mého — je, co tato báseň, máj.
Večerní jako máj ve lůně pustých skal;
na tváři lehký smích, hluboký v srdci žal.

Vidíš-li poutníka, an dlouhou lučinou
spěchá ku cíli, než červánky pohynou?
Tohoto poutníka již zrak neuzří tvůj,
jak zajde za onou v obzoru skalinou,
nikdy — ach nikdy! To budoucí život můj.
Kdo srdci takému utěchy jaké dá?
Bez konce láska je! — Zklamánať láska má!

Je pozdní večer — první máj —
večerní máj — je lásky čas;
hrdliččin zve ku lásce hlas:
„Hynku! — Viléme!! — Jarmilo!!!“

Okruhy analýzy (dle struktury ústní zkoušky státní maturity z češtiny)

I.

- **zasazení výňatku do kontextu díla**
- **téma a motiv**
- **časoprostor**

II.

- **básnický subjekt**
- **veršová výstavba**

III.

- **jazykové prostředky
a jejich funkce ve výňatku**
- **tropy a figury a jejich funkce
ve výňatku**

IV.

- **kontext autorovy tvorby**
- **literární / obecně kulturní kontext**